

Emmi Koskinen

**KASVATUS- JA OPETUSALAN TOIMIJOIDEN
KESKUSTELUA KOULUKOIRISTA
SOSIAALISESSA MEDIASSA**

Facebook-kommenttien tarkastelua koulukoirista vuosilta
2018-2019

TIIVISTELMÄ

Emmi Koskinen: Kasvatus- ja opetusalan toimijoiden keskustelua koulukoirista sosiaalisessa mediassa
Kandidaatin tutkinto
Tampereen yliopisto
Varhaiskasvatus
Joulukuu 2019

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, että mitä ajatuksia koira-avusteinen pedagogiikka ja koulukoirat herättävät kasvatus- ja opetusalan henkilöstössä sosiaalisessa mediassa. Ihmisten ajatukset ja mielipiteet olivat peräisin suljetun Facebook-ryhmän kommentteista. Facebook-ryhmä on kasvatus- ja opetusalan toimijoille tarkoitettu, ja siellä jaetaan sisältöä aiheeseen liittyen esimerkiksi vinkkien muodossa. Tutkimuksessa analysoitiin Facebook-kommentteja koulukoirista, ja etsittiin yhtäläisyyksiä sisällönanalyysin avulla. Kommentteja oli yli 200, ja niille suoritettiin sisällönanalyysi.

Kommentit käsittelivät monipuolisesti eri teemoja. Pääteemoja nousi esiin yhteensä neljä. Erottuneet teemat käsittelivät käytännönläheisiä aiheita. Ihmisiä kiinnosti kovasti esimerkiksi käytännönjärjestelyt, kuten koulukoiriin liittyvät pätevydet ja tarvittavat ominaisuudet. Kommenteissa tuli ilmi myös ihmisten kiinnostus aiheeseen. Kaikki kommentit eivät olleet liitettävissä koulukoiriin ja tai koira-avusteiseen pedagogiikkaan, ja ne muodostivat oman pääteemansa.

Aineistosta esiin nousseet teemat kumpuavat todennäköisesti kiinnostuksesta aihetta kohtaan. Kasvatus- ja opetusalan toimijoiden Facebook-ryhmässä aiheesta on keskusteltu useammassa keskustelussa. Jos aihe ei kiinnostaisi, ei kommenttejakaan olisi ainakaan niin paljoa.

Avainsanat: Koulukoira, koira-avusteinen pedagogiikka, eläinavusteinen toiminta, sisällönanalyysi

SISÄLLYS

JOHDANTO	4
2 ELÄINAVUSTEINEN TYÖSKENTELY (AAI)	6
2.1 ELÄINAVUSTEINEN TOIMINTA (AAA)	6
2.2 ELÄINAVUSTEINEN TERAPIA (AAT).....	7
2.3 ELÄINAVUSTEINEN OPETUS (AAE&AAP)	8
2.3.1 <i>Koulukoira</i>	8
2.3.2 <i>Koulukoiran hyödyt</i>	9
3 TUTKIMUKSEN TUTKIMUSKYSYMYKSET	11
4 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	12
4.1 LAADULLINEN TUTKIMUS.....	12
4.2 TUTKIMUSJOUKKO	13
4.3 TUTKIMUKSEN AINEISTO	13
4.4 TUTKIMUSPROSESSI	14
4.4 ANALYYSI.....	16
4.4 SISÄLLÖNANALYYSI.....	17
4.5 TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS JA EETTISYYS.....	18
5 TULOKSET	20
5.1 KINNOSTUS KOULUKOIRIA KOHTAAN	20
5.2 KOULUKOIRAT	22
5.3 KOULUKOIRIEN KÄYTTÖ.....	24
5.4 MUU SISÄLTÖ	27
6 POHDINTA	28
LÄHTEET	31

JOHDANTO

Kandidaatintutkielman aiheena oli tutkia, sitä mitä ja miten koulukoirsta keskustellaan sosiaalisessa mediassa. Aineistona toimi kasvatus- ja opetusalan toimijoiden Facebook-ryhmä ja aineiston analyysimenetelmänä käytettiin sisällönanalyysiä. Ryhmän sisällä sen jäsenet voivat esimerkiksi jakaa vinkkejä, kysyä neuvoa tai keskustella tällä hetkellä pinnalla olevista aiheista, liittyen kasvatukseen, opetukseen tai mihinkään edellä mainittuja sivuavasta. Facebook-ryhmä on suljettu, eli katsellakseen ryhmän julkaisuja, täytyy kirjautua omilla tunnuksilla Facebookiin ja pyytää ryhmän ylläpitäjiltä lupaa liittyä. Koska ryhmä on suljettu, julkaisuiden kommentoijien yksityisyyttä piti suojella erityisen tarkasti.

Koulukoirat ovat tällä hetkellä myös hyvin ajankohtainen aihe, sillä niiden suosio on kasvussa, ja tästä syystä Opetushallitus on päättänyt tehdä ohjeistuksen koulukoirsten käyttöön (Ylen aamu 2019). Tutkimukset aiheesta paljastavat, että koulukoirat parantavat luokan ilmapiiriä (Vatanen & Vesa, 2017, 67) sekä alentavat stressihormonien tuotantoa ja verenpainetta (Kahilaniemi, 2016, 19). Siksi koirat ovatkin loistava lisä luokan kokoonpanoon ja ovat apu opettajalle luokassa työskentelyyn, erityisesti kun lasten stressi on lisääntynyt, mikä on vaikuttanut esimerkiksi keskittymiskykyyn (Siirilä, 2019).

Aikaisempia tutkimustuloksia etsiessä, painottui tulokset lähinnä koira- ja eläinavusteisen pedagogiikan hyötyihin. Nyt kuitenkin aiheen tutkimisen suosio on kasvanut, ja löytyy kokemuksiin pohjautuvaa tutkimusta. Aikaisemmissa tutkimuksissa aineistoa on kerätty haastattelemalla ja havainnoimalla ja tutkimusmenetelmänä tapaus- tai toimintatutkimus.

Esimerkiksi Tampereen yliopistosta aihetta on tutkinut aikaisemmin Hirvikoski & Jarva (2019) sekä Vatanen & Vesa (2017). Vatanen & Vesa tutkivat koiran vaikutusta luokassa (Vatanen & Vesa 2017, 36), kun taas Hirvikoski & Jarva tutkivat vaikutusten lisäksi koulukoiran merkitystä oppilaille (Hirvikoski & Jarva, 23).

Inspiraatio tutkimuksen toteuttamiseen lähti omista mielenkiinnonkohteista. Kiinnostus koira-avusteiseen pedagogiikkaa ja koulukoirien käyttöä kohtaan herätti halun tietää lisää, ja kandidaatintutkielma antoi oivan mahdollisuuden tutkia aihetta tarkemmin. Erityisesti koulukoirien käytössä kiinnosti se, että minkälaista keskustelua ne saavat aikaan. Koira-avusteinen pedagogiikka ja sitä kautta koulukoirat ovat kuuluneet kiinnostuksen kohteisiini jo useamman vuoden ajan. Omat opintoni ovat mahdollistaneet aiheen tarkemman tutkimisen, mikä on ennestään lisännyt kiinnostusta. Jo ensimmäisenä opiskeluvuoteni tiesin haluavani tehdä kandidaatintutkielman, joka vähintään sivuaa koira-avusteista pedagogiikkaa. Lopullisen päätöksen aiheen valinnalle sain, kun löysin Facebookista keskusteluita koulukoirista. Osa näistä keskusteluista toimii tämän tutkielman aineistona. Aihe on siis itselle todella mielenkiintoinen, minkä johdosta työ on ollut motivoivaa, ja olen oppinut valtavasti uutta tämän prosessin aikana. Kandidaatintutkielman on tarkoitus olla pohjana pro gradu tutkielmalle. Jatkotutkimus ideoita esitellään luvussa pohdinta.

Ensimmäiseksi esittelen tutkimuksen viitekehyksen. Siihen kuuluu keskeisimmät käsitteet, eli eläinavusteinen työskentely, eläinavusteinen toiminta, eläinavusteinen terapia, eläinavusteinen opetus, jonka jälkeen perehdytään tarkemmin termiin koulukoira, sekä tutustutaan koulukoiran hyötyihin. Käsitteet ovat suurimmaksi osaksi aineistosta nousseita, pois lukien koulukoiran hyödyt, joita ei aineistossa mainittu juuri ollenkaan. Hyödyt ovat kuitenkin olennainen osa koira-avusteisen pedagogiikan ymmärtämistä, jonka takia päätin myös käsitellä aihetta hyötyjen näkökulmasta.

Kolmannessa luvussa paneudutaan tutkimuksen lähtökohtiin ja esitellään tutkimuskysymys. Metodologiaa käsitellään neljännessä luvussa, jonka jälkeen on aineiston esittelyn ja analyysin vaiheiden avaamisen vuoro. Koska aineiston eettisyys oli oleellinen osa tutkimusta, on sille omistettu oma alalukunsa.

Viides luku on omistettu kokonaan tuloksille. Tuloksissa esitellään niin pääteemat kuin alateematkin. Jokainen teema käydään yksitellen läpi, ja esitellään kommentteista esille tulleita asioita. Kuudennessa luvussa on pohdinta ja tulosten yhteenvetoa. Lähteet löytyvät tutkielman viimeisiltä sivuilta.

2 ELÄINAVUSTEINEN TYÖSKENTELY (AAI)

Koska eläinavusteinen työskentely on Suomessa vielä verrattain uutta toimintaa, (mm. Ikäheimo) termistö ei ole saavuttanut vielä vakiintunutta asemaa. Vakiintumaton termistö saattaa johtaa siihen, että samalla asialla on monta eri termiä, tai samaa termiä käytetään tarkoittamaan monta asiaa, joita käytetään sekaisin (Ikäheimo, 2013, 10).

Eläinavusteinen työskentely on kattotermi (AAI), joka pitää sisällään alatermit eläinavusteinen toiminta (AAA), eläinavusteinen terapia (AAT), eläinavusteinen opetus (AAE tai AAP, myös termi eläinavusteinen pedagogiikka on oikea) sekä eläinavusteista sosiaalialan työtä (AASW). Työskentely on ammattimaista, sitä suunnitellaan ja sille asetetaan usein tavoitteita. Eläimen lajilla ei ole väliä. Työskentelyn apuna voi käyttää kissoja, koiria, hevosia, tai jopa kilpikonnaa (Latvala-Sillman 2018, 28–29). Ensinnäkin tarkastellaan termejä, jotka ovat kattotermin *eläinavusteinen työskentely* alla, jonka jälkeen perehdytään enemmän koulukoiriin ja niiden tuomiin hyötyihin.

2.1 Eläinavusteinen toiminta (AAA)

AAA eli eläinavusteinen toiminta voi olla vapaaehtoistyötä, tai ammatillista toimintaa (Terapiakoirakoulutus Keteliini, 2017). Eläimen ohjaajan ei tarvitse olla koulutettu ammattilainen, tai työskennellä sosiaali- ja terveysalalla, mutta hänen pitää olla perehtynyt eläinavusteiseen toimintaan, ja eläimen pitää olla tehtävään sopiva (Ikäheimo, 2013, 10). Esimerkkejä vapaaehtoisesta eläinavusteisesta toiminnasta on muun muassa erilaiset laitospvierailut, joita Suomessa tekee muun

muassa Hali-Bernit sekä Suomen Karvakaverit ry (mm. Terapiakoirakoulutus Keteliini 2017; Latvala-Sillman 2018, 28).

Ammatilliseksi eläinavusteiseksi toiminnaksi voi luokitella toiminnan, joka on tavoitteellista tiimityöskentelyä ohjaajan ja eläimen kesken. Eläinavusteista toimintaa voivat hyödyntää esimerkiksi lähihoitajat, sosiaalityöntekijät tai muut sosiaaalialalla työskentelevät. Sosiaaalialalla käytettävän eläinavusteisen toiminnan voikin luokitella eläinavusteiseksi sosiaaalialan työksi (AASW) (Terapiakoirakoulutus Keteliini 2017; Latvala-Sillman 2018, 28–29).

Eläinavusteisen toiminnan tavoitteena on tuoda iloa ihmisille ja parantaa mielialaa. Toiminnan avulla voi luoda kontakteja toisiin ihmisiin, aktivoida aivotointa sekä virkistää muistia. (Eläinavustaja ry, 2019)

2.2 *Eläinavusteinen terapia (AAT)*

Eläinavusteinen terapia eli AAT vaatii ohjaajalta terapeutin koulutuksen. Terapiamuodot, kuten toimintaterapia, psykoterapia ja fysioterapia ovat terapian muotoja, joita voi toteuttaa eläimen avustuksella (Latvala-Sillman 2018, 29). Terapiaeäimen avustuksella on tarkoitus parantaa asiakkaan hyvinvointia kognitiivisen, fyysisen, emotionaalisen ja sosiaalisen toiminnan alueella. Terapiajakso on tarkkaan suunniteltu, ja terapiaeäimen on tarkoitus olla mukana koko prosessin ajan (Ikäheimo 2013, 11; Terapiakoirakoulutus Keteliini 2017). Käytännössä on siis kyse terapeutista, jolla on työparinaan eläin, esimerkiksi koira.

Terapiapalvelu Usva (2019) kertoo hyödyntävänsä eläinavusteista terapiaa kuntoutuksessa. Eläimen rooli on olla mukana esimerkiksi toiminnallisissa harjoituksissa ja sen mukana tulevat kokemukset ja elämykset ovat osa oppimisprosessia. Tasavertainen suhde eläimen kanssa luo luottamusta, mitä voidaan hyödyntää vuorovaikutuksessa toisten ihmisten kanssa. Kuntoutuja voi saada myös vahvistusta omalle itsetunnolle ja omakuvalleen. Eläin tuo myös lohtua vaikeina hetkinä, ja vuorovaikutus ja kommunikointi onnistuvat ilman puhetta (Terapiapalvelu Usva, 2019).

2.3 *Eläinavusteinen opetus (AAE&AAP)*

Eläinavusteisen opetuksen taustalla on kasvatuksellinen ja opetuksellinen tavoite. Eläinavusteista opetusta voi tarjota kasvattajat, opettajat, erityisopettajat sekä muut toimijat, jotka ovat suorittaneet kasvatusalan tutkinnon (Terapiakoira-koulu Keteliini, 2017). Eläinavusteinen opetus voi olla erityisopetusta tai eläin voi olla mukana luokan arjessa. Jos eläin on koira, voidaan johtaa termi koira-avusteinen pedagogiikka (Latvala-Sillman, 2018, 29).

Tässä tekstissä on tarkoitus tutkia kasvatus- ja opetusalan toimijoiden käsityksiä koulukoiran käytöstä. Koulukoirat ovat yksi eläinavusteisen opetuksen (pedagogiikan) muodoista. Useimmissa tapauksissa koira on opettajan tai luokassa toimivan ohjaajan oma. Eläinavusteinen opetus voi olla terapiaa, tai se voi olla toiminnan muodossa (Ikäheimö 2013, 11; Latvala-Sillman, 2018).

2.3.1 Koulukoira

Koulukoiran hyödyntäminen kuuluu koira-avusteiseen pedagogiikkaan (Latvala-Sillman 2018, 29). On todettu, että pelkästään koiran läsnäolo vaikuttaa ihmiseen myönteisellä tavalla. Jo eläimen kosketus saa kehossa aikaan hyvänolon tunteita, psyykkisistä ja fyysisistä hyödyistä puhumattakaan. Koira on siis loistava väline hyvinvoinnin edistämiseen ja tukemiseen (Koirat kasvatus- ja kuntoutustyössä ry 2019).

Koiran työskennellessä koulussa sen rooli voi olla pelkästään paikalla oleminen. Sitä voi tarpeen tullen rapsuttaa, tai käyttää fyysisesti opetustilanteessa, kuten lukemisharjoituksissa- Lukemisharjoituksissa oppilas voi lukea koiralle. Se on lapselle miellyttävää, koska koiran antama näennäinen palaute on aina myönteistä, sillä koira ei tuomitse (Latvala-Sillman 2018, 26). Myös esimerkiksi namin antaminen koiralle on opettavaista, mutta siinä on myös terveydellisiä hyötyjä. Esimerkiksi oppilaan koskettaessa koira, hänen kehosta vapautuu oksitosiinia, mikä rauhoittaa oppilasta. Yhdessä tekeminen parantaa itsetuntoa, mutta itse herkun antaminen on myös oiva keino kehittää motoriikkaa (Latvala-Sillman, 2018, 33).

Mietittäessä koira-avusteisen pedagogiikan toteuttamisen aloittamista, on otettava ainakin nämä kaksi asiaa huomioon: onko koulukoira tässä tapauksessa aidosti hyötyä, ja soveltuuko koira työhön. Koiran pitää olla peruskoulu-tettu, se ei saa olla pelokas, eikä missään nimessä aggressiivinen. Koiran pitää olla myös terve, ja omistajan on tarkkailtava koiran jaksamista (Koirat kasvatus- ja kuntoutustyössä ry, 2019). Opettajan/kasvattajan on osattava arvioida tilan-etta objektiivisesti. Koulukoiran käyttö on aina tavoitteellista, ja kuten muutenkin, myös koiran käyttöä on arvioitava ja dokumentoitava, ja sille on oltava pedagogi-set perusteet (Latvala-Sillman 2018, 34). Opettaja voi itse määritellä itselleen so-pivat tavat arvioida ja dokumentoida koulukoiran käyttöä.

2.3.2 Koulukoiran hyödyt

Kuten on jo mainittu, on koiran läsnäololla luokassa myönteisiä vaikutuksia oppi-laan arkeen, kuten oksitosiinitasojen nousu ja tukena oleminen. Koulukoiran tai ylipäättään koira-avusteisen toiminnan käyttö vaikuttaa kuitenkin paljon kokonais-valtaisemmin. Latvala-Sillmanin (23, 2016) mukaan koira vaikuttaa ihmisen hy-vinvointiin fyysisellä, psyykkisellä sekä sosiaalisilla alueilla. Oksitosiinitasojen nousu kortisolitasojen laskiessa luo fyysistä vaikutusta, mutta muita fyysiseen hy-vinvointiin vaikuttavia tekijöitä on esimerkiksi koiran käsittelyn luoma verenpai-neen lasku, kuntoutumisen edistäminen sekä yli- tai alivirittyneen aistijärjestel-män siedättyminen. Psyykkiseen hyvinvointiin koiran läsnäolo vaikuttaa ainakin motivoimalla ja antamalla positiivista palautetta. Koiran kanssa toimiminen voi myös kohentaa itsetuntoa ja oppiminen ja opiskelu ovat myös helpompaa. Sosi-aaliseen hyvinvointiin koira vaikuttaa auttamalla keskustelun alkuun rikkomalla jään, se helpottaa myös ryhmän ryhmäytymistä ja helpottaa yksilön osallistumista ryhmään. Koira on myös hyvä apukeino harjoitella kommunikaatio- ja vuorovai-kutustaitoja ja koiran kanssa harjoitukset voivat olla pidempikestoisia. (Latvala-Sillman, 2018, 23).

Brelsford, Meints, Gee ja Pheffer (2017) nostivat esille myös asioita, joilla koiran läsnäolo vaikuttaa myönteisesti. He keskittyivät oppilaisiin kohdistuviin vai-kuuksiin. Koira muun muassa vaikutti myönteisesti lukutaitoon, sosiaaliseen toi-mintaan ja henkilökohtaisiin taitoihin, kuten myös edesauttoi emotionaalista va-

kautta ja oppimista. Brelsford, Meints, Gee ja Pheffer mainitsevat myös stressihormonin laskusta ja sitä kautta on avuksi oppilaille, joilla on taipumusta fyysiseen kiihtymiseen. Koiran läsnäololla on vaikutusta myös motorisiin taitoihin ja muistinvaraisten tehtävien suorittamiseen, kuin myös ohjeiden noudattamiseen edellä mainittujen tehtävien aikana. Oppilaat, joiden luokassa oli koira, osasivat myös paremmin kategorisoida ja tunnistaa esineitä. Myös oppilaiden yleinen käyttäytyminen muuttui parempaan koiran läsnä ollessa (Brelsford, Meints, Gee ja Pheffer 2017). Tulokset ovat siis hyvin samanlaisia, mitä tutkimukset Suomessa ovat osoittaneet (esim. Latvala-Sillman 2017).

3 TUTKIMUKSEN TUTKIMUSKYSYMYKSIÄ

Tutkimuskysymys:

Mitä keskustelua koulukoirat ja koira-avusteinen pedagogiikka herättävät kasvat-
tus- ja opetusalan toimijoissa?

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

Kandidaatintutkielmani on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Tutkielma on aineistolähtöinen eli induktiivinen, ja aineistoa analysoidaan sisällönanalyysin mukaisesti. Etnograafinen tutkimusmenetelmä on vallinnut 80-luvulta asti kasvatustieteissä (Dressman, Journell & Mann, 2012, 181–194). Tähän tutkimukseen valikoitui aineistolähtöinen sisällönanalyysi, sillä se mahdollistaa tutkimuksen tekemisen ilman ennakkokäsityksiä (Eskola & Suoranta, 1998, 1.5).

Atkins & Wallace (2012, 13) kertovat syyksi omalle tutkimukselleen itsensä tai muun opettajakunnan auttamisen. Tieto mitä tutkimuksista saadaan, liittyy se sitten melkein mihin tahansa, laadullisen tutkimuksen mukaisesti, se auttaa ymmärtämään ilmiötä, mikä taas kehittää opettajuutta eteenpäin, mikä voi johtaa tehokkuuteen, mutta pohjimmiltaan se auttaa tukemaan oppilaita (Atkins & Wallace 2012, 12). Atkinsin ja Wallacen sanat onkin helppo liittää tutkielman aiheeseen. Tutkimustulokset auttavat ymmärtämään ilmiötä, jolloin siitä saadaan kouluympäristössä kaikki irti, mikä taas auttaa oppilaita.

Tutkielma on aineistolähtöinen. Teoria on muotoutunut lopulliseen muotoonsa vasta aineiston analysoimisen jälkeen. Teorialla tarkoitetaan tässä yhteydessä viitekehystä ja metodologiaa, kuten keskeisiä käsitteitä, jotka avattiin luvussa kaksi.

4.1 Laadullinen tutkimus

Laadullisen eli kvalitatiivien tutkimuksen voidaan kuvailla olevan ymmärtävä ihmistutkimus (Tuomi & Sarajarvi, 2018, 1.2). Tarkoitus on siis ymmärtää ja tulkita tutkittavaa asiaa tai ilmiötä, ilman tilastollisuutta. Eteen voi tulla myös termi *pehmeät menetelmät*. Termi on synonyymi laadulliselle tutkimukselle, mutta se ei suinkaan tarkoita ”vähemmän tieteellistä”, tai huonompaa verrattuna tilastollisiin menetelmiin, jotka kuuluvat enemmän kvantitatiiviseen eli määrälliseen tutkimukseen (Eskola & Suoranta, 1998, 1.5–2.4)

4.2 Tutkimusjoukko

Tutkimuksen kohteena on kasvatus- ja opetusalojen toimijat, sillä kyseessä on asia, joka vaikuttaa vahvasti heidän työympäristöönsä, ja tutkijan oman kokemuspohjan kautta on turvallista sanoa asian jakavan mielipiteitä ja herättävän keskustelua. Itse tutkimuskysymys muotoutui vielä teorian jälkeen, ja sitä on muokattu olemaan mahdollisimman informatiivinen ja tarkka. Sosiaalinen media valikoitui aineiston lähteeksi sen laajan käyttäjäkunnan takia, eritoten Facebook on suosittu sosiaalisen median eli somen alusta, ja sen käyttäjät ovat edustavat suurta ikähaarukkaa.

4.3 Tutkimuksen aineisto

Kandin aineistona toimii suljettu kasvatusalan toimijoiden Facebook ryhmä. Ryhmän sisällä eri kasvatus- ja opetusalan toimijat voivat keskustella ajankohtaisista aiheista, antaa vinkkejä ja julkaista muuta aiheeseen liittyvää sisältöä. Aineisto on oikeiden ihmisten kirjoittamia kommentteja julkaisuista, joissa on käsitelty koulukoira.

Kommenttien lähteenä on kolme eri julkaisua. Julkaisuiden hakusanana toimi *koulukoira*. Hakusanalla tuli melkein 40 julkaisua, jossa mainitaan koulukoira, mutta tarkempaan käsittelyyn pääsi vain ne julkaisut, joissa pääaiheena toimii koulukoira. Julkaisut, joissa pääaiheena ei ollut koulukoira käsittelivät eri aiheita, mutta Facebookin hakukone näytti ne silti haussa, sillä esimerkiksi josain yksittäisessä kommentissa oli sana *koulukoira*.

Päähuomiona ei kuitenkaan ollut itse julkaisut, vaan niiden kommentit. Haasteena oli julkaisuiden rajaaminen. Kaikkien julkaisuiden pitää täyttää tietyt kriteerit. Kriteereiksi valikoituivat seuraavat:

1. Julkaisun pitää pääasiallisesti käsitellä koulukoira tai koira-avusteista pedagogiikkaa.
2. Julkaisuiden kommenttien määrä. Jokaisessa julkaisussa pitää olla vähintään kaksikymmentä kommenttia.

3. Julkaisuiden kommenttien pitää suurimmaksi osaksi sisältää kirjoitettuja kommentteja.

Loppujen lopuksi aineistoksi valikoitui kolme uusinta julkaisua, jotka täyttivät kaikki kriteerit. Kaiken kaikkiaan kommentteja oli 205, ja ne on julkaistu 2018-2019.

4.4 Tutkimusprosessi

Aineiston analyysi suoritettiin sisällönanalyysin mukaisesti. Jokaista esiin nousutta alateemaa käsiteltiin yksitellen, ja alateemoista etsittiin yhtäläisyyksiä, joista saatiin muodostettua pääteemat. Koska alateemoja muodostui niin monta, oli lähes välttämätöntä yhdistellä alateemoja keskenään, jotta tulosten tulkinta ja selittäminen olisi helpompaa.

Aineisto teemoiteltiin, mikä eroaa luokittelusta siten, että lukumääriä tärkeämpää on teeman sisältö, eli tässä tapauksessa kommenttien sisältö. Tyypittely ei ollut mahdollista, sillä vaikka kommentteissa oli yhteisiä piirteitä ja osa kommentoijista olivat keskenään samaa mieltä, yhtenäisiä vastauksia ei voinut muodostaa jo pelkästään sen takia, ettei voinut olla varmuutta sille, että asiat on sanonut varmasti eri henkilöt, eikä sama henkilö useampaan kertaan eri julkaisuissa johtuen anonymiteetin suojelemisesta. (Tuomi & Sarajärvi, 2018, 4.1).

Koska on tärkeää, että kommentoijien anonymiteetti säilyy koskemattomana, nimiä tai muitakaan tunnistetietoja, kuten paikkakuntaa, ikää, oletettua sukupuolta, tai työpaikkaa ei julkaista. Kommentit käsiteltiin yksitellen, eikä niistä esimerkiksi käy ilmi, jos sama ihminen on kommentoinut useampaan otteeseen. Koska jokainen kommentti käsiteltiin yksitellen, on ne irrotettava kontekstista, mikä saattaa vaikuttaa kommentin tulkintaan. Kontekstista irrotettu kommentti saattaa täten olla eri teeman alla, kuin se olisi, jos tarkasteltaisiin kokonaista kommenttiketjua. Kommentin sisältö ei kuitenkaan muutu, jolloin sieltä pystyy poimaan pää- ja alateemojen yhtäläisyydet.

Alasuutari (2011, 2.2–2.4) kuvaa laadullisessa analyysissä olevan kaksi vaihetta: *havaintojen pelkistäminen* ja *arvoituksen ratkaiseminen*. Havaintojen pel-

kistäminen jaetaan myös kahteen osaan, ensin aineistoa tarkastellaan vain tietystä näkökulmasta, jonka jälkeen erilaiset havainnot yhdistetään etsimällä esimerkiksi yhteisiä tekijöitä eri havaintojen välillä. Analyysin toinen vaihe on *arvoituksen ratkaiseminen*, jossa on yksinkertaisesti kyse tulosten tulkinnasta. Laadullisessa tutkimuksessa tulosten tulkinta on tutkittavana olleen ilmiön merkitysten tulkintaa. Alasuutari nostaa esille myös sen, että tulkinta saattaa muuttua näkökulman muuttuessa, eli ratkaisumalleja saattaa olla monia. Olennaisin asia on se, että mikä ratkaisumalli nousee esille tutkaillessa tuloksia oman teoreettisen viitekehysten pohjalta (Alasuutari, 2011, 2.2–2.4).

Tutkimuksen aineiston analyysin ensimmäinen vaihe oli kaikkien kommenttien tulostaminen ja niiden yleinen tutkiskelu. Aineiston tulostamiseen päädyttiin työn helpottamiseksi. Jokainen kommentti leikattiin erilliseksi lapuksi, tällöin myös mahdollistettiin jokaisen yksittäisen kommentin objektiivinen katselu ilman, että kommenttiketju olisi vaikuttanut siihen. Kaikkien kolmen julkaisun kommentteja tutkailtiin yhdessä, eikä loppujen lopuksi voinut päätellä, että mistä julkaisusta mikäkin kommentti oli.

Alun yleisen tutkailun jälkeen, näytti olevan kommentteja, joissa ajateltiin koulukoirista, koira-avusteisesta pedagogiikasta ja koirista yleisesti positiiviseen sävyyn. Toinen teema olisi näin luonnollisesti ollut vähintäänkin varauksellisesti koulukoirista tai koira-avusteisesta pedagogiikasta ajattelevat kommentoijat. Niitäkin kommentteja löytyi, mutta näin kaksijakoinen jako olisi ollut liian suppea. Sen lisäksi, että jako olisi ollut suppea, harvan kommentin pystyi jakamaan näin laajan jaottelun alle.

Alkuperäinen suunnitelma piti hylätä, ja myös tutkimuskysymystä piti miettiä uudelleen, sillä aineisto ei sopinut siihen. Aineistosta nousi paljon kattavammin asioita, mitä aluksi oli edes tarkoitus. Aineiston uusin silmin tutkailu tuotti 15 eri alateemaa. Tulosten käsittelyn ja luettavuuden helpottamiseksi alateemat jaettiin kuuden eri pääteeman alle. Kuitenkin tuloksia kirjoittaessa, pääteemat alkoivat tuntumaan kömpelöiltä. Tutkimuksen edun vuoksi päädyttiin rakentamaan tulososio ja pääteemat uudestaan. Pääteemoja tuli yhteensä neljä, ja ne ovat eri nimisiä ja alateemat jaettiin uudestaan pääteemojen alle. Uusi jako oli selkeämpi, ja se vastasi jo kerran muutettuun tutkimuskysymykseen paljon paremmin. Teehoittelun olisi voinut tehdä varmasti useammallakin eri tavalla, mutta nykyinen jako oli tutkijalle luonnollinen.

4.4 Analyysi

Kommenteista löytyi yhteensä 15 eri alateemaa. Kaikki 15 alateemaa ovat jaettu isompiin pääteemoihin, joita on yhteensä neljä. Koska moni kommentti, olisi soveltunut monen eri teeman alle, löytyy yhtäläisyyksiä paljon myös eri teemojen sisällä. Esimerkiksi allergiat ovat oma alateemansa, eri pääteeman alla, mutta silti kysymyksissä saattoi esiintyä kysymyksiä allergioista. Jako teemoihin määräytyi sen mukaan, että mikä kommentissa korostui. Yhtäläisyydet eri teemojen välillä saattavat aiheuttaa jonkin verran toistoa, mutta se on ymmärrettävää, sillä samat aiheet nousivat esiin keskusteluissa yhä uudelleen ja uudelleen.

Yksi pääteemoista sisältää kommentit, jotka viestivät jollakin tapaa kiinnostusta julkaisuiden aiheisiin, eli tässä tapauksessa koira-avusteiseen pedagogiikkaan tai koulukoiriin. Pääteeman nimi on *kiinnostus*, ja se sisältää yhteensä 34 kommenttia. Kiinnostuksen edellä mainittuihin aiheisiin voi havaita esimerkiksi kysymyksistä koskien koira-avusteista pedagogiikkaa tai koulukoiria (15 kpl). Osa kommentoijista kertoi myös haluavansa toteuttaa koira-avusteista pedagogiikkaa joskus tulevaisuudessa (5 kpl), ja osa taas oli kiinnostuneita aiheen kirjallisuudesta ja tutkimuksista (8 kpl). Myös halu keskustella aiheesta lisää ja siitä seuranneet yhteydenottopyynnöt kommenteissa (6 kpl) viestivät kiinnostuksesta. Kommentit, joissa merkattiin toinen ihminen julkaisuiden kommentteihin, oli myös yksi tapa osoittaa kiinnostusta, vaikkakin epäsuorasti.

Toinen erottuva tapa jakaa kommentit, oli erottaa ne kommentit muista, missä kirjoitettiin itsessään koirista. Näitä kommentteja oli yhteensä 30 kappaletta. Alateemoja tämän pääteeman sisällä on kolme: vaatimukset koulukoirille (15 kpl), työssä olevien koulukoirien esittelyt (8 kpl) sekä muiden koulukoirien omistajien terveisiä muille koulukoirien omistajille (7 kpl).

Kaikista eniten keskustelua riitti koulukoirien käyttöön tai yleisesti koira-avusteiseen pedagogiikkaan liittyvät käytännönasiat. Niistä mainittiin peräti 73 kommentissa. Käytännöntason aiheita olivat muun muassa allergiat (28), kokemukset koulukoirista (20 kpl) sekä koira-avusteisen pedagogiikan toteuttamiseen vaadittava pätevyys ja sen hankkiminen (25 kpl).

Neljäs pääteema käsittelee kommentteissa esille tullutta muuta sisältöä, mikä ei sovellu muiden ala- tai pääteemojen alle. Muuta sisältöä olivat loput 63 kommenttia, kuten hymiöt (11 kpl), lyhyet sanalliset kehu (16 kpl), lyhyet vastaukset (30 kpl) sekä täysin toisistaan ja muista teemoista eroavat kommentit (6 kpl). Kaikkia teemoja käsitellään yksitellen seuraavissa luvuissa, jolloin paneudutaan vielä tarkemmin myös alateemojen sisältöön.

Kiinnostus (34)	Koulukoirat (30)	Koulukoirien käyttö (73)	Muu sisältö (63)
<ul style="list-style-type: none"> •Kysymykset (15) •Kiinnostunut toteuttamaan koira-avusteista pedagogiikkaa (5) •Kirjallisuus (8) •Yhteydenottopyynöt (6) •Toisten ryhmäläisten merkkauksen julkaisun kommentteihin (5) 	<ul style="list-style-type: none"> •Vaatimukset koulukoirille (15) •Koulukoirien esittelyä (8) •Terveisiä (7) 	<ul style="list-style-type: none"> •Allergiat (28) •Kokemukset koulukoirista (20) •Pätevyys toteuttaa koira-avusteista pedagogiikkaa (25) 	<ul style="list-style-type: none"> •Hymiöt (11) •Lyhyet sanalliset kehu (16) •Lyhyet vastaukset (30) •Irralliset kommentit (6)

Kuvio 1. Aineistosta esiin nousseet teemat.

4.4 Sisällönanalyysi

Sisällönanalyysia pidetään laadullisessa tutkimuksessa hyvin perinteisenä analyysimenetelmänä. Tuomi ja Sarajärvi (2018, 4) sanovatkin, että laadullisen tutkimuksen analyysitavat perustuvat aina jollain tavalla sisällönanalyysiin. Sisällönanalyysin voi jakaa kahteen osaan Analyysi voi olla joko teorialähtöistä, tai kuten tässä tutkimuksessa, aineistolähtöistä (Tuomi & Sarajärvi, 2018, 4).

Sisällönanalyysin ensimmäinen vaihe on löytää itseä kiinnostavat asiat aineistosta, jonka jälkeen ne etsitään aineistosta ja otetaan talteen. Kolmas vaihe on aineiston teemoittelu, luokittelu tai tyypittely, eli yksinkertaisesti järjestellään aineisto. Viimeisenä kirjoitetaan yhteenveto. (Tuomi & Sarajärvi, 2018, 4.1).

4.5 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Laadullisessa tutkimuksessa tutkija joutuu pohtimaan tekemiään ratkaisuja reaalijassaan. Tutkimuksen luotettavuutta arvioidaan koko prosessin osalta, eikä sitä voi erottaa analyysivaiheesta, koko ajan on pohdittava, onko analyysi tarpeeksi kattava ja antaako se luotettavaa tietoa. Tutkijan oma oppineisuus ja ennakkoletukset ovat apuna. (Eskola & Suoranta, 1998, 5.0–5.1). Tässä tutkimuksessa aineistona käytetyt kommentit eivät ole tieteellisiä faktoja, eikä niitä näin ollen tule pitää asiasisällöltään tiedonlähteinä. Kommentit ovat kuitenkin aitoja, oikeiden ihmisten kirjoittamia, jolloin ne ilmentävät jonkinlaista todellisuutta. Kommentoijat ovat kirjoittaneet oman totuutensa mukaisesti. Kommentit ovat mielipiteitä, ajatuksia ja mietteitä, eikä kommentoijien faktoina esitettyjä asioita voi pitää faktoina ilman asian tarkistamista luotettavasta lähteestä.

Täten tutkimusta tarkasteltaessa on pidettävä mielessä se tosiseikka, että aineisto on pieni, eikä kommenttien todenmukaisuutta voida kaikilta osin tarkistaa. Tulokset pitävät paikkansa siinä otannan sisällä, missä tutkimus on tehty, mutta sitä ei voi yleistää yleistiedoksi. Se antaa kuitenkin vilauksen tietyn joukon ajatuksista, mitkä ovat toki arvokkaita jo itsessään.

Yleisen mielipiteen saavuttamiseksi pitäisi olla paljon suurempi ja monipuolisempi aineisto. Vaikka tulokset eivät olekaan yleistettävissä, suuremmalle joukolle, herättävät ne varmasti keskustelua, ja laajentavat lukijan omaa tajuntaa aiheesta. Tutkimuskysymys ja aineisto sovitettiin yhteen niin, että aineistosta varmasti löytyy vastaus tutkimuskysymykseen. Aineisto vastasi tutkimuskysymykseen ja tuloksista löytyi toistoa eri julkaisuiden sisällä, tällöin sisällönanalyysi todistaa olleensa tarpeeksi kattava mittari, eikä tällä erää tarvita lisämittareita.

Tutkimuksen luotettavuutta tarkasteltaessa Eskola ja Suoranta huomauttavat, että termit *rehabiliteetti* ja *validiteetti* eivät ole välttämättä niin olennaisia (1998, 5.1). Tuomi ja Sarajärvi kertovat termien syntyneen määrällisen tutkimuksen myötä sen tarpeisiin. Heidän mukaansa olennaisinta on ennen kaikkea se, että laadullisessa tutkimuksessa luotettavuutta kuitenkin tarkastellaan (2018, 6.2). Eskolan ja Suorannan (1998, 2.4) mukaan tutkimuksen eettisyydestä keskustelu on verrattain uutta suomalaisen tieteen parissa yhteiskunta- ja kasvatustieteessä. Heidän mukaansa ei ole tiettyä ohjepatteristoa, minkä mukaan toimia, mutta jos

tunnistaa eettisyyden ongelmallisuuden, todennäköisesti tekee eettisesti hyväksyttävää tutkimusta (Eskola & Suoranta, 1998, 2.4).

Aineistoa käsiteltäessä ja analysoidessa, tärkeintä oli muistaa kommentoijien yksityisyydensuoja. Aineistoa valitessa Facebook valikoitui melkein heti lähteeksi. Ongelmana oli kuitenkin epävarmuus siitä, saako ihmisten kommentteja käyttää lähteenä. Tarkoitus ei ole nolata ketään, tai osoittaa kenenkään epä tietoutta, vaan etsiä mahdollisimman autenttisia ajatuksia aiheesta. Kaikilta kommentoijilta luvan kysyminen olisi ollut erityisen haastavaa, ellei jopa mahdotonta, sillä kommentteja oli satoja. Jotta aineiston eettisyyden pystyi kuitenkin varmistamaan, piti tehdä paljon taustatyötä, ja lukea eri lähteitä. Kommenttien käyttöä ei missään suoraan kielletty, mutta kaikki mitä ei ole kielletty, ei ole automaattisesti sallittua. Toikkanen (Toikkanen 2011) kuitenkin kirjoittaa seuraavasti:

” Facebookin ja Twitterin tilapäivitykset ovat lähes poikkeuksetta teoskynnyksen alittavia, joten niitä saa sinänsä kopioida vapaasti -- Lisäksi on kuitenkin huomiotava yksityisyyssasiat – jos viestit eivät ole täysin julkisia, on yksitellen arvioitava, saako niiden sisällön julkaista. (Toikkanen 2011).

Kommentoijien yksityisyyden suojelemiseksi Facebook-ryhmän tai kommentoijien nimeä ei julkaista, eikä myöskään muita tunnistetietoja. Kommenteista ei laiteta suoria sitaatteja mihinkään julkiseksi, sillä se ei ole olennaista, eikä kokonaisten kommenttien julkaisu ole haitaksi itse tutkimukselle, sillä kommenteista etsitään yhteisiä tekijöitä, kuten yksittäisiä sanoja, tai asioita.

5 TULOKSET

Kommentoijia kiinnosti erityisesti käytäntöä koskevat asiat. Vaikka kommentit olivat kolmesta eri julkaisusta, toistuivat samat aiheet kommenteissa. Tulokset esitellään tarkemmin alaluvuissa 5.1-5.4, ja jokainen pääteema käsitellään omana lukunaan, allaan siihen kuuluvat alateemat jotka nousivat esille sisällönanalyysissä.

5.1 Kiinnostus koulukoiria kohtaan

Kommentit, joissa ilmeni jollain tavalla kiinnostus koulukoiria tai koira-avusteista pedagogiikkaa kohtaan oli 34 ja se ilmeni monin eri tavoin. Helpoin tapa huomata kiinnostus oli, kun kommentoijat kertoivat haluavansa toteuttaa koira-avusteista pedagogiikkaa joskus tulevaisuudessa. Osalla oli koira jo valmiiksi kotona, ja osalla koiranhankinta oli vielä suunnitelmassa. Huomionarvoista oli se, että osa koiraa hankkivista oli etsimässä juuri koulukoiraa, jolloin oikean koiran valinta saattaa erota prosessiltaan verrattaessa vaikkapa kotikoiran hankintaan. Yhteensä viisi eri kommentoijaa kertoi haluavansa hyödyntää koira-avusteista pedagogiikkaa.

”Olen samaa mieltä. Itsekin haaveilen oman koirani saamisesta koulukoiraksi. Ekana tavoitteena on saada 2v täyteen jotta voimme mennä Kennelliiton kaverikoira-koulutukseen ja kaverikoira-toimintaan mukaan. Paremmassa puutteessa ajatelen, että jos koira on sopiva tuohon toimintaan, se mittaa myös soveltuvuutta koulukoiraksi.”

Toinen vähintään yhtä helppo tapa huomata kiinnostus julkaisuiden aihetta kohtaan, olivat suorat kysymykset. Suoria kysymyksiä oli yhteensä 15 kappaletta. Kysymysten aiheet vaihtelivat, mutta yleensä ne koskivat jotakin käytäntöön liittyvää. Osa kysymyksistä olisi sopinut myös jonkun muun teeman alle, mutta monessa kysymyksessä ei korostunut vain yksi asia, vaan kommentoijaa kiinnosti useampaan teemaan liittyvä asia. Siksi olikin paras tapa erottaa kaikki kysymykset omaksi teemakseen.

”Miten oot hoitanu kaikki lupa-asiat? Entä jos luokalla/koulussa on allergisia? Miten oot hyödyntäny Mustia (nimi muutettu) opetuksessa?”

Kysymykset ovat myös merkki kiinnostuneisuudesta. Jos aihe ei jollain tapaa olisi kiinnostava, ei siitä myöskään haluaisi tietää lisää. Toki se täytyy muistaa, että aiheesta kiinnostuminen, ei aina tarkoita aiheen hyväksymistä tai puoltamista. Kommentoijat, jotka esimerkiksi kysyivät käytännönjärjestelyistä, kuten allergioiden huomioimisesta, voivat itse olla todella allergisia. Tai jos esimerkiksi pelkää koiria, niin on enemmän kuin ymmärrettävää, että haluaa kyseenalaistaa koko koirien tuomisen kouluun. Myöskään ihmiset, jotka haluavat tietää lisää ja ajattelevat positiivisesti koira-avusteisesta pedagogiikasta eivät välttämättä ole itse kiinnostuneita käyttämään koira-avusteista pedagogiikkaa. Eli aiheen suosio ei voi ennustaa aiheen käytön suosiota. Eli vaikka moni olisi kiinnostunut koira-avusteisesta pedagogiikasta ja koulukoirista, ei voi olettaa, että he olisivat kiinnostuneita hyödyntämään kyseistä pedagogiikan muotoa omassa työssään.

Kahdeksassa kommentissa puhuttiin kirjallisuudesta. Esiteltiin esimerkiksi tutkimuksia, tai suositeltiin aiheeseen liittyviä kirjoja. Osa kommentteista suositelluista kirjoista on myös tämän kandidaatintutkielman lähteinä, kuten Ikäheimon (2013) ja Latvala-Sillmannin teokset (2018). Halu lukea lisää aiheesta ja oppia itse lisää viestii myös kiinnostuneisuudesta. Ihmisen voi olla vaikea motivoitua oppimaan aiheesta lisää, jos aihe ei ole yhtään kiinnostava omasta mielestä. Siksi onkin turvallista olettaa, että ihmiset, jotka suosittelevat teoksia tai kyselevät niistä, ovat kiinnostuneita aiheesta. Myös yhteydenottopyynnöt, joita oli kuudessa kommentissa voivat kertoa joko halusta tietää lisää, tai halusta jakaa tietoa eteenpäin, mikä myös edellyttää kiinnostuneisuutta koulukoiria tai koira-avusteista pedagogiikkaa kohtaan.

”Aivan vastajulkaistu kirja, joten itse en ole vielä lukenut, mutta osallistuessani koirani kanssa autismikoirakoulutukseen tämän kirjoittaja oli kouluttamassa ja näyttämässä videomateriaalia työstään.” (linkki kirjaan)

Viimeisenä alateemana oli toisten ihmisten merkkaukset julkaisuiden kommentteihin. Viisi eri ihmistä merkkasi toisen ihmisen kommenttiin. Kaikissa tämän alateeman kommentteissa oli yhteistä se, että niissä ei ollut muuta tekstiä, kuin

itse merkatun ihmisen nimi. Kommentti itsessään ei kerro paljoa, mutta merkkamalla toisen ihmisen kommenttiin, saa kiinnitettyä toisen huomion kyseiseen julkaisuun. Syitä, miksi joku haluaisi jonkun toisen huomaavan julkaisun voi olla monia, mutta jonkin tasoinen kiinnostus on varmasti yksi niistä. Edelleen on syytä muistaa, että kiinnostusta julkaisua kohtaan ei ole syytä pitää positiivisena kiinnostuksena itse aihetta kohtaan. Erityisesti kun kommentit on irrotettu kommenttiketjuista, ei ole olennaista pohtia pelkkien merkkauksen merkitystä liian pitkälle. Tulosten kannalta olennaisempaa ovat kommentit, joissa on enemmän sisältöä.

5.2 Koulukoirat

30 kommentissa oli pääroolissa itse koulukoirat. Sopivaa koiraa pohdittiin 15 kommentissa, kahdeksan kommentoijaa esitteli oman koulukoiraansa työskentelyä, ja seitsemän kommentoijaa esitteli oman koulukoiraansa, ja lähetti terveisiä muille. Kommentit, joissa esiteltiin koulukoiraa tai sen työskentelyä, sisälsivät myös kuvan itse koirasta, eli kuvia oli yhteensä 15 kappaletta.

Kun puhuttiin koulukoirista yksilöinä, eikä koulukoirista koira-avusteisen pedagogiikan muotona, keskustelu painottui vahvasti koirien soveltuvuuteen ja niitä koskeviin vaatimuksiin. Kommentit eivät kuitenkaan koskeneet niinkään koulutuksellisia piirteitä, vaan mitä fyysisiä ominaisuuksia koiralta vaaditaan, ja minkälainen koiran pitää olla. Pitääkö olla pieni vai iso, mikä rotu olisi hyvä, tai onko vaikka rotuja olemassa, jotka eivät sovellu työhön? Mitään rotua ei asetettu kieltoistalle, mutta kommentoijat pohtivat erityisesti pienten rotujen turvallisuutta lasten käsittelyssä, ja suuret koirat taas saivat pohtimaan lasten turvallisuutta. Kommenteissa vallitsi kuitenkin yhteisymmärrys siitä, että kysymykset ovat koirakohdaisia, eikä niin sanotusti varmoja rotuja ei ole.

”Eiköhän se ole yksilöstä kiinni, itse ainakin olen kuullut ja tässä keskustelussakin nähdään eri rotuisia. Hyvä luonne on varmasti se tärkein. Mutta luulisin että erittäin isoissa tai pienissä koirissa saattaa olla enemmän riskejä koulussa. Minulla on nyt suomenlapinkoira. Ja varmasti muutkin palveluskoirarodut ovat hyviä. Ainakaan tähän ei tietääkseni ole mitään sääntöjä.”

Kahilaniemen (2016, 33) mukaan kaikki rodut eivät sovellu työhön, mutta hän ei kuitenkaan avaa asiaa sen enempää rotujen osalta. Latvala-Sillman (2018, 52) avaa soveltuvuutta rotujen osalta sen verran, että hän huomauttaa eri rotujen käyttötarkoituksista ja lajityypillisistä käyttäytymistarpeista, jotka ovat

hyvä ottaa huomioon kuten voimakas vahti- tai saalisvietti. Hän ottaa esille myös muut perinnölliset tekijät, jotka voivat vaikuttaa koiran soveltuvuuteen. Yksi näistä tekijöistä on esimerkiksi arkuus, mikä voi johtaa aggressiiviseen käyttäytymiseen (Latvala-Sillman 2018, 52). Niin Latvala-Sillman kuin Kahilaniemi mainitsivat, että koiran pitää olla peruskoulutettu. Kahilaniemi lisää vielä koiran terveyden ja sen säännöllisen tarkistamisen (Kahilaniemi 2016,33). Koirat kasvatus- ja kuntoutustyössä ry kertoo, että soveltuvuuskokeeseen ja sitä kautta luvalliseen työskentelyyn osallistuvan koiran pitää olla yhden (1) vuoden täyttänyt, ja soveltuvuuskokeessa jos koira on aggressiivinen, koe hylätään heti, eikä sitä voi uusia. Muita hylkääviä ominaisuuksia on hermostunut käytös ja haukkuminen (Koirat kasvatus- ja kuntoutustyössä ry, 2019).

Kahdeksan koira-avusteista pedagogiikkaa hyödyntävää ihmistä esitteli kommentteissa oman koiransa työskentelyä. Kaikkiin esittelyihin oli liitetty kuvat mukaan, ja omistajat kertoivat käytännön tasolla, mitä kaikkea koulukoiran työpäivään kuuluu, ja kuinka useasti he esimerkiksi ovat töissä. Koirat vierailivat kouluissa kukin oman määränsä. Osa koirista työskenteli säännöllisesti, ja osa vieraili epäsäännöllisesti. Säännöllisesti koulussa tai päiväkodissa (yhdessä kommentissa mainittiin päiväkotia, mutta käytettiin silti nimitystä koulukoira) vieraillevat koirat olivat töissä 1–5 päivää viikossa.

”kysyin ensin rehtorilta ettei ole mitään yleistä kieltolinjaa, sitten laitoin viestin koteihin. Meillä on n. 70 oppilasta, eikä yksikään niin pahasti allerginen, että se haittaisi. Tassu(nimi muutettu) on pieni, joten se ei pölyäkään mahdollisesti. Sitäpaitsi siedätys on nykyään muotia. Tassun tärkein tehtävä olemassaolonsa lisäksi on tehtävien tarkistaminen. Eli vaikkapa laskettuaan sivun matikkaa oppilas menee tarkastamaan sen tarkastuskirjasta. Siellä on ylitarkastaja-Tassu. Jos laskut on oikein, saa Tassulta tassuläpyn ja saa antaa sille namin. Muutamalla oppilaalla tämä on ainoa keino motivoida tekemään yhtään mitään. Toki Tassun silittely rauhoittaa ja välitunneilla sen puuhia seurataan tarkasti”

Mietittäessä sitä, että kuinka paljon koira tulisi työskentelemään, on kyseessä sitten päiväkotia tai koulu, on otettava huomioon koiran jaksaminen, ettei kuormitus ole sille liian suurta (Latvala-Sillman, 2018, 34). Kommenttien perusteella koirat olivat hyvin tykättyjä, eikä kukaan kommentoijista kertonut mistään ongelmista. Tietysti on hyvä ottaa se huomioon, että vaikka ongelmia tai haasteita ei tämän aineiston kommentteissa tullut esille, se ei tarkoita, etteikö niitä olisi.

”Sekä lapset että koirat nauttivat”

”Pelkkää positiivista palautetta tullut”

Kolmas koulukoiriin liittyvä alateema oli terveisten lähettäminen. Yhteensä terveisiä lähetettiin seitsemässä kommentissa. Yhteistä kaikissa kommenteissa oli se, että terveisissä oli kuva mukana, ja ”koulukoira lähetti koulukoiralle” terveisiä. Kommenteissa ei ollut itse koirien työskentelystä muuta, kuin että missä työskentelee, jos sitäkään. Työnkuvaa ei esitelty sen enempää, toisin kuin koulukoirien esittelyissä. Terveisten lähettelylle voi olla monta syytä. Osaltaan se voi luoda yhteisöllisyyttä ja samaistumispintaa koira-avusteisten pedagogiikan käyttäjille, kun he huomaavat, etteivät ole yksin. Tietoisuus muista antaa oivan mahdollisuuden olla yhteydessä toisiinsa, olla avuksi, kysyä neuvoa ja antaa neuvoja. Myös mitä enemmän koulukoirien olemassaoloa tuodaan julki, tietoisuus koulukoiria kohtaan kasvaa, mikä saa taas aikaan enemmän keskustelua. Avoin keskustelu aiheesta luo paremmat edellytykset toiminnalle.

5.3 Koulukoirien käyttö

Erityisen paljon keskustelua sai aikaan koulukoirien käyttöön liittyvät teemat. Yhteensä käyttöön liittyviä kommentteja oli 73. Kommentit liikkuvat pitkälti käytännön tasolla. Kommenteissa jaettiin vinkkejä, neuvoja ja vastattiin kysymyksiin. Kysymykset on käsitelty luvussa 6.1, ja tähän lukuun kuuluvat kommentit ovat ainakin osittain muiden kommentoijien antamia vastauksia niihin kysymyksiin.

Suurin koulukoirien käyttöön liittyvä alateema oli allergiat. Allergiat olivat kommentin pääasiana 28 kommentissa. Allergioihin liittyvissä kommenteissa myös ilmapiiri muuttui osassa kommenteissa jonkin verran. Läpi aineiston, kommenteissa vallitsi avoin ja suhteellisen positiivinen ilmapiiri, vaikkei koulukoirat olleetkaan oma mielenkiinnon kohde, tai haastoi koulukoirien käyttäjiä. Allergioista puhuttaessa tapa kirjoittaa muuttui. Koulukoirien käyttäjät muuttuivat puolestavammaksi ja ne, jotka kommentin sävystä päätellen eivät kannattaneet koirien tuontia kouluihin olivat paikoitellen passiivis-aggressiivisia.

”Teillä ei ilmeisesti ole koiralle allergisia oppilaita.”

Kommenteissa kerrottiin, ettei allergiat ole olleet esteenä koulukoirille, ja että vanhempien suostumuksella koiran on saanut tuoda, vaikka luokassa esiintyisikin koira-allergiaa. Myös allergiavapaista koirista kirjoittaminen aiheutti eripuraa. Valovirta (2013, 48) toteaa, ettei allergiavapaita koiria ole. Kahilaniemi (2016, 32) muistuttaakin, että on koira-avusteistapedagogiikkaa toteuttavan vastuulla ehkäistä mahdollisimman hyvin kaikki riskit. Hän esimerkiksi neuvoo huolehtimaan tilojen siisteydestä ja mahdollisten allergikoille koituvien haittojen minimoimisesta. Keinoja siihen on esimerkiksi koiran oma sisäänkäynti ja tilojen ylimääräinen siivous. Myös tilojen erillinen ilmanvaihto oli yksi ratkaisu.

Kommentoijat pohtivat paljon myös sitä, että onko koirista saatava hyöty tarpeeksi suuri, jotta oltaisiin valmiita tekemään erikoisjärjestelyitä allergikkojen vuoksi. Kaikki olivat samaa mieltä siitä, allergikot on otettava huomioon, eikä toisten terveydellä saa leikkiä. Moni kuitenkin kertoi saaneensa arjen pyörimään hyvin luokassa, vaikka siellä olikin allergikkoja.

Matka koulukoirakoksi oli myös suosittu aihe aineiston sisällä. 25 kommenttia käsitteli kaikkea sitä, mitä vaaditaan tullakseen luvanvaraiseksi koirakoksi kuntoutus- ja kasvatustyöhön. Kommentit sisälsivät tietoa kouluttautumisen vaiheista, soveltuvuuskokeista ja täydennyskoulutuksesta. Kommenteissa tuli kuitenkin ilmi se, että koulukoirilta ei vaadita vielä mitään erityistä koulutusta tai lupia siihen, että ne saavat työskennellä koulukoirina. Soveltuvuuskoetta koirille ja koulutusta omistajille edellytetään Koirat kasvatus- ja kuntoutustyössä ry:n mukaan, mutta ongelmana on kommenttien mukaan se, että koirakkojen pätevyyttä ei valvota.

”Ja henkilökohtaisesti enemmän minua koirapedagogiikan ”käyttäjänä” huolestuttaa se, että koulukoirat ovat testaamattomia. Eli tuodaan oma koira kouluun, kun se niin tykkää lapsista ja lapset niin tykkää siitä. Valitettavasti näin ei aina ole. Siksi koulukoira tulisi testauttaa alan ammattilaisilla, jotka katsovat sopiiko koira työskentelemään meluisaan paikkaan missä on pieniä käsiä silittämässä....”

Eli käytännössä kuka tahansa voi tuoda koiransa kouluun, jos se sopii koulun henkilökunnalle ja oppilaiden vanhemmille. Koulukoirien suosion lisääntyessä on Opetushallitus ottanut asiakseen laatia yhtenäisen ohjeistuksen (Ylen aamu, 2019).

Koirat kasvatus- ja kuntoutustyössä ry:n suosittelee ensimmäiseksi menemään koiran soveltuvuuskokeeseen. Jos siitä pääsee läpi, seuraava vaihe on koira-avusteisen työskentelyn täydennyskoulutus, joka on laajuudeltaan 10 opintopistettä. Koulutuksen jälkeen seuraa omatoiminen harjoittelu. Omatoimisessa harjoittelussa koira harjoittelee työskentelyä mahdollisessa tulevassa työpaikassaan ohjaajansa kanssa. Omatoimiharjoittelujakson jälkeen koirakko voi osallistua työnäyttöön, ja sen läpäistyään se on diplomoitu toimimaan kasvatus- tai kuntoutuskoirakkona (Koirat kasvatus- ja kuntoutustyössä ry).

Kommenteista kävi ilmi, että läheskään kaikki koiransa kouluun tuovat eivät ole testauttaneet koiraansa, tai suorittanut koulutusta. Koulutusta ja testauttamista kuitenkin kovasti suositeltiin ja moni olikin sitä mieltä, että koirien tuomista kouluun pitäisi valvoa ja sitä myöden olla luvanvaraista, joka taas vaatii, että kaikki kävisivät standardoidun polun diplomoiduksi koirakoksi. Turvallisuus oli muun muassa yksi perusteluista. Koirakot, jotka eivät ole vielä suorittaneet koulutusta tai testauttaneet koiria, tuntuivat olevan kuitenkin samaa mieltä siitä, että luvanvaraisuus olisi hyvä asia. Osa ilmaisi olevansa aidosti huolestunut siitä, että käytännössä soveltuvuuskokeet ja koulutus eivät ole pakollisia. Eräässä kommentissa tuotiin esille koira-avusteisen pedagogiikan ammattimaisuus ja sen heikko asema. Hänen mukaansa koira-avusteista pedagogiikka ei oteta tosisaan sen takia, että kuka tahansa asioista tietämätön voi sanoa hyödyntävänsä koira-avusteista pedagogiikka, ilman mitään faktapohjaa.

Aineistosta löytyi myös paljon ihmisiä, joilla oli kokemuspohjaa koulukoirien käytöstä, mutta ei sen toteuttajana. Osa kertoi, että puoliso toteutti koira-avusteista pedagogiikka, tai lasten koulussa oli koulukoira. Löytyi joukosta myös yksilö, jonka luokassa koulukoira, hänen itsensä ollessa oppilas. Omista kokemuksistaan kertoi yhteensä 20. Kaikki kommentit olivat positiivisia kuvauksia. Kommentoijien mukaan eniten koiran läsnäolo vaikutti luokan ilmapiiriin. Siinä missä koulutetut koirakot perustelivat toimintaansa järkisyillä ja hyödyillä, ihmiset jotka ovat kokeneet pedagogiikka, menivät enemmän tunne edellä. Se että koirat olivat luokassa, oli esimerkiksi *ihanaa*.

"Hieno homma! Meillä leonbergin koira käy lukukoirana mieheni luokassa. Toive on tullut kodeista"

Voikin olettaa, että tuntemukset siitä, että koira on luokassa toden totta parantaa ilmapiiriä ja lisää oksitoniinin tuotantoa (Latvala-Sillman, 2018, 33.) mutta se samalla vaikuttaa positiivisesti kokemuksiin koulukoirista, ja tuo koiran tuoma hyvän olon tunne on *ihanaa*.

5.4 Muu sisältö

Muu sisältö pitää sisällään 63 kommenttia. Se on materiaalia, missä ei ainakaan sanallisesti mainittu koira-avusteista pedagogiikkaa, koulukoiria tai koiria ylipäättäen. Voi kuulostaa isolta luvulta, että 205 kommentista 63 ei liittynyt paremmin aiheeseen, mutta aiheeseen liittymättömyys johtuu vain siitä, että kommentteja tarkasteltiin yksittäin, kontekstista irrotettuna, eikä kommenttiketjuina. Kaikki myös tämän pääteeman kommentit olivat julkaisuissa, jotka käsittelivät koulukoiria ja koira-avusteista pedagogiikkaa, jonka johdosta ne ovat myös aiheeseen jollain tapaa relevantteja.

Eniten *muu sisältö* pääteeman alta löytyy kommentteja, jotka toteamuksia ja kohteliaisuuksia kuten *kiitos, ole hyvä, aivan, ihanko tosi*. Kommentit eivät sisällöllisesti palvele juurikaan tutkimuskysymystä, mutta kun tarkkaillaan kommentteja, on oletettavaa, että vastaavanlaisia kommentteja löytyy seasta. Edellä mainittuja toteamuksia oli yhteensä 30 kappaletta. Niiden suuren lukumäärän vuoksi kommenttien lukumäärä ei voinut olla peruste kommenttien olennaisuuteen. Sitä, että onko kommentti aiheen kannalta relevantti, arvosteltiin kommentin sisällön puolesta.

Kehu-kommentteja oli 16 kappaletta. Kyseessä siis kommentit, joissa ainut sisältö oli kehu. Yleisin kehu oli *söpö*. Kehut antavat jonkin verran kuvaa kommentoinnin ilmapiiristä. Huomionarvoista oli se, että kommentteissa oli 15 kuvaa, ja 16 kehua. Hymiöitä oli 11 kappaletta, ja niistäkin kaikki olivat positiivisia, kuten peukku ylöspäin tai hymynaama.

Erikoinen alateema koko aineistossa on teema, minkä kommentteilla ei ole keskenään tai muunkaan aineiston kommentin kanssa mitään yhteistä. Kommentteja, jotka olivat täysin irrallisia ja vaativat kontekstin oli 6 kappaletta.

6 POHDINTA

Kandidaatintutkielman teko on ollut opettavainen prosessi. Vaikka aihe oli melkein alusta asti selvä, ei valmista työtä tunnistaisi samaksi, mitä se tutkimussuunnitelmassa oli. Tutkielma oli onneksi aineistolähtöinen, mikä antoi tilaa mukautua ja muuttaa asioita enemmän siihen suuntaan, että tutkimus olisi informatiivisempi ja vastaisi paremmin tutkimuskysymykseen. Aluksi tarkoituksena oli tehdä diskurssianalyysi, mutta aineistoa tutkiessa, se tuntui liian rajoittavalta. Myös teemat vaihtelivat moneen kertaan, ja erityisesti kommenttien tulkinta aiheutti ongelmia. Kun tarkastelee yhtä kommenttia irrallisena, on tehtävä raaka päätös siitä, että minkä teeman alle sen asettaa. Yksi kommentti kun saattaa sopia monen eri teeman alle.

Alun ajatus siitä, että aineiston jakaisi koulukoiran käyttöä puoltaviin ja siitä negatiivisesti ajatteleviin, romuttui jo melkein heti. Ensinnäkin, edellä mainittua jakoa ei voinut tehdä. Aluksi vaikutti siltä, että kommentoijat ovat puhtaasti joko koulukoirien puolesta puhujia tai, edustavat päinvastaista kannattajajoukkoa. Tarkemman tarkastelun jälkeen kuitenkin ilmeni, että ainakaan kommenttiketjusta irrotettuna, ei voinut saada täyttä varmuutta sille, mitä mieltä kommentoija oikeasti oli. Tietysti ne, jotka ajattelivat todella positiivisesti koulukoirista ja niiden käytöstä erottui esimerkiksi hymiöin ja toki sisältöäkin oli helpompi tulkita, mutta yhtäkään kommenttia suoranaisesti vastaan ei ollut ollenkaan. Se, että kommentteissa ei suoranaisesti vastustajia löytynyt, ei tarkoita sitä, että kaikki olisivat olleet koulukoirien puolestapuhujia. Yksi asia myös, mitä halusin tutkia, oli mielipiteet ja kokemukset koulukoirien käytöstä. Henkilökohtaiset kokemukset eivät kuitenkaan erottuneet aineistosta mitenkään erityisesti, eikä mielipiteitä tullut julki suoranaisesti ollenkaan. Toki koulukoirien käytöstä puhuttiin ja niistä pystyi olettamaan kantaa keskusteluun, mutta keskustelu oli pikemminkin käytännön tasolla. Ihmiset halusivat tietää, että miten koiran tuominen kouluun käytännössä onnistuu. Kommenteista voisi tehdä omia johtopäätöksiä ja päätellä ihmisten kan-

toja, mutta mielipiteiden päättely yksittäisistä kommentteista voi johtaa täysin väärin johtopäätöksiin, joten oli turvallisinta keskittyä enemmän asioihin, jotka olivat helpommin pääteltävissä ja huomattavissa. Erityisesti kun kommentteista löytyi selkeitä yhteneviä piirteitä ja teemoja, jotka toistuivat kommentteista toiseen. Kaikki kolme julkaisua olivat erilaisia, mutta silti samat asiat toistuivat kommentteissa. Siksi onkin turvallista todeta, että aineisto oli ainakin tähän tarkoitukseen tarpeeksi kattava, ja se antoi hyvin kuvaa tämän hetkisestä tilanteesta siitä, että mitkä asiat koira-avusteisessa pedagogiikassa ja koulukoirien käytössä puhututtaa.

Selkeästi eniten ihmisiä kiinnosti se, että miten käytännön tasolla pitäisi menetellä, että olisi mahdollista tuoda koira kouluun töihin. Mitä on ne käytännönasiat mitä pitää huomioida, ja miten toimia tiettyjen ongelmien kohdatessa kuten vaikkapa allergikkojen huomioiminen. Kiinnostus käytännönasioista saattaa johtua siitä, että pohjatieto kommentoineilla oli jo kohtalainen, eli he tiesivät jo jonkin verran aiheesta, kuten esimerkiksi hyödyt, jonka takia niistä ei tarvinnut keskustella määräänsä enempää, ja silloinkin epäsuorasti. Ihmiset eivät olisi varmasti myöskään kommentoineet julkaisuihin mitään, ellei aihe kiinnostaisi yhtään.

Yllättävää oli se, että vaikka montaa kiinnosti koulukoirat ja he halusivat tietää siitä lisää, minkä johdosta he kyselivät, pyysivät yhteydenottoa ja olivat kiinnostuneita kirjallisuudesta, kommentteissa ei suoraan kysytty esimerkiksi koulukoirien hyödyistä. Täten voisikin olettaa, että hyödyt olivat suurimmalla osalla tiedossa, ja ainoat epäselvyydet olivat ne, että miten pitäisi menetellä, että voisi konkreettisesti hyödyntää koira-avusteista pedagogiikkaa.

Kommentit *koulukoirat* teeman alla olivat myös hyvä esimerkki siitä, että koira-avusteista pedagogiikkaa noudattavat ovat vielä keskellä villiä länttä. Koska ainakaan vielä koulukoirien käyttöä ei tarkkailla, avaa se oven myös niille, jotka eivät ehkä tunne koiraansa tarpeeksi hyvin. Jos koiraansa ei tunne tarpeeksi hyvin, ei välttämättä tiedä miten se reagoi stressaaviin tilanteisiin, eikä tunne koulukoirien käyttöä pedagogisena välineenä niin hyvin ja tällöin heikentävät mielikuvaa koulukoirista vähemmän ammattimaisena.

Erityisesti tämänhetkinen tilanne luo kaikki edellytykset turvallisuusriskeihin erityisesti lasten osalta. Lähes jokainen koiranomistaja osaa varmasti ottaa huomioon ne seikat, mitkä pitää koiran turvassa lapsilta, mutta tietämättömyys koiran reagoinnista lapsia kohtaan voi olla asia, mitä ei ole mietitty loppuun asti, sillä

uskotaan melkein sokeasti siihen, että jokainen tuntee oman koiransa. Vaaratilanteista ei ole ainakaan aktiivisesti uutisoitu, mutta olisi kaikkien edun mukaista, että toiminnalla olisi tietyt maneerit, ja se olisi virallisesti luvanvaraista ennen, kuin jotakin sattuu.

Kommentit olivat peräisin sosiaalisesta mediasta, ja siitä puhuttaessa usein kuulee varoituksia, miten on syytä tutkailla kaikkea kriittisesti, sillä asioiden totuus pohjaa voi olla vaikea todistaa. Siksi kriittisyys kulki toki koko mukana aineistoa analysoidessa, mutta on otettava huomioon, että kommentteista ei ollut tarkoitus etsiä faktoja koulukoiriin liittyen. Tarkoitus oli tutkia sitä, mitä keskustelua koulukoirat herättävät ihmisissä, ja siihen tarkoitukseen aineisto olikin oikein hyvä juuri sen takia, että samat asiat alkoivat toistua kommentista toiseen, vaikka kaikkien kolmen julkaisun kommentit olivat sekoitettu keskenään, etten muistista tunnista, että mitä mihinkin kommenttiin vastattiin, ja tällöin menetä objektiivisuuttani siihen, että mitä kussakin kommentissa käsitellään.

Se, että kommentteja ei järjestelty lukumäärien mukaan, johtui puhtaasti sisällöstä. Aineiston sisältö merkkasi enemmän, kuin se missä teemassa oli eniten kommentteja. Jos teemat olisi jaoteltu lukumäärien mukaan, pääteema *muu sisältö* olisi ollut toiseksi olennaisin teema, mitä se ei kuitenkaan sisällöltään ollut. Toki mainitsemisen arvoista oli se, että allergioista puhuttiin eniten, jos otetaan huomioon vain ne kommentit, jotka olivat muiden pääteemojen alla kuin *muu sisältö*. Allergiat olivat pääsisältönä 28 kommentissa, ja mainittiin pienesti myös monessa muussa, ja kysymyksissä allergioista myös kysyttiin paljon.

Jos halutaan tietää, että mitä koira-avusteisesta pedagogiikasta ja koulukoirista puhutaan sosiaalisessa mediassa, oli tutkimus onnistunut. Pääteemat olivat selkeät, ja aineisto palveli sen käyttötarkoitusta hyvin. Jatkotutkimusideana, voisi hyödyntää aineistosta esiin tulleita koira-avusteisen pedagogiikan kompastuskiviä, ja koittaa löytää niihin ratkaisuja esimerkiksi toimintatutkimuksen avulla. Myös lisäselvitys keskustelunaiheista jonkin ajan kuluttua voisi olla mielenkiintoinen, mutta esimerkiksi kyselylomakkeen avulla. Olisi mielenkiintoista tietää, että onko samat keskustelunaiheet koskien koulukoiria edelleen pinnalla, vai onko tullut uusia asioita, mitkä herättävät keskustelua. Jos tutkimus toteutettaisiin sähköisen kyselylomakkeen avulla, mahdollistaisi se paljon laajemman kohdeyleisön.

LÄHTEET

Alasuutari, P. 2011. Laadullinen tutkimus 2.0. Helsinki: Vastapaino.

Atkins L & Wallace S. 2012. Qualitative research in education. Sage Publications.

Brelsford V. L, Meints K, Gee N. R & Pheffer K. 2017.

International Journal of Environmental Research and Public Health: Animal-Assisted Intervention in the Classroom– A Systematic Review.
<https://core.ac.uk/download/pdf/96701550.pdf> (viitattu 1.12.2019)

Dressman M, Journell W, Mann J. 2012. Teacher education: qualitative research approaches teoksessa Handbook of qualitative research in education (toim.) Delamont S. Edwar Elgar Publishing Limited, 181–194.

Eläinavustaja ry. 2019. <https://www.elainavustajary.fi> (viitattu 22.12.2019)

Eskola J, & Suoranta J. 1998 Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Helsinki: Vastapaino, 1.5 – 2.4.

Hirvikoski, M & Jarva, T. 2019. Karvatassu koulussa. Koira-avusteinen pedagogiikka oppilaiden silmin. Tampereen yliopisto.

Ikäheimo, K. 2013. Eläinavusteisen työskentelyn määritelmiä ja termejä (AAA ja AAT). Teoksessa Karvaterapiaa: Eläinavusteinen työskentely Suomessa (toim.) Ikäheimo K. Helsinki: Solution Models House, 10–13.

Kahilaniemi, E. 2016. Eläinavusteinen interventio. Asiakkaan toiminnallisuuden tukeminen koira-avusteisin menetelmin. Terälahti: Voimatassu ky, 2016

Koirat kasvatus- ja kuntoutustyössä ry

<http://www.kasvatus-kuntoutuskoirat.fi/fi/> (viitattu 13.11)

Latvala-Sillman. P. 2018. Työparina koira. Kuggom: Sanasilta Oy.

Siirilä M. 2019. "Ihan niin kuin me aikuiset koetaan stressiä, myös lapset kokevat stressiä" – lasten mindfulness yleistyy vauhdilla. <https://yle.fi/uutiset/3-10881703>. (viitattu 11.12.2019)

Terapiakoirakoulutus Keteliini. Vesanen, V. 2017. Eläinavusteisen työskentelyn muodot: eläinavusteinen terapia, toiminta ja opetus. http://www.gcsatakuntasamk.fi/sites/default/files/tietopankki_tiedostot/elainavusteisen_tyoskentelyn_muodot.pdf (viitattu 13.11.2019)

Terapiapalvelu Usva. 2019. Eläinavusteinen terapia. http://terapiapalvelu-usva.fi/?page_id=33 (viitattu 21.12.2019)

Toikkanen, T. 2011.

<https://www.opettajantekijanoikeus.fi/2011/05/verkkoaineiston-kaytto-opinaytetyossa/> (viitattu 1.10.2019)

Tuomi J & Sarajärvi A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Valovirta E. 2013. Eläinallergiat. Teoksessa Ikäheimo K. (toim.)

Karvaterapiaa: Eläinavusteinen työskentely Suomessa. Helsinki: Solution Models House, 48–56.

Vatanen, L & Vesa, M. 2017. Koulukoira luokkahuoneessa. Toimintatutkimus koira-avusteisen pedagogiikan hyödyntämisestä 1. Luokan opetuksessa. Tampereen yliopisto.

Ylen aamu 11.12.2019: Kasvatus- ja kuntoutuskoira tukee ekaluokkalaisia opiskelussa. https://areena.yle.fi/1-50386411?utm_medium=social&utm_campaign=areena-ios-share&fbclid=IwAR1Is7-

8KDZyd2cHepFltRqVtb1yIZ8qIUkvMV6XGTIZI6irEgKxNwLzgdY (viitattu
11.12.2019)